

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Bani Numărul

Administrația strada Gărei No. 25

Abonamentul 10 Lei pe an

Despre buget și administrația comunală

De mâine încolo, consiliul comunei Constanța va începe examinarea și votarea bugetului de venituri și cheltuieli, pe noul an financiar ce va începe la 1 Aprilie anul curent.

În diferite ocazii am vorbit despre diferite dispoziții bugetare, constatând mai deună-zi, că primul buget al comunei Constanța s'a încheiat cu o sumă de 33,000 lei la venituri, după care ele s'au urcat treptat prin 1880—81 la lei 90,000 și așa mai departe până în anul curent, când veniturile trec de lei 600,000; adică se cheltuiește acum de dece ori mai mult de cât în primii ani de administrație.

Am constatat iarăși că mai nimic nu s'a făcut în oraș spre justificarea atâtor dari impuse contribuabililor; îmbunătățirile făcute: localul de școală, spitalul, Primăria, linia ferată printre magazine, singurele îmbunătățiri de seamă până acum, fiind făcute mai numai cu cei 400,000 lei împrumutați la Casa de Depuneri.

Am constatat de atâtea ori că vina la toate acestea nu o poartă de cât foștii primari, cari, spre a păstra o demnitate pe care n'au meritat-o nici odată, au trădat vecinic jurământul ce făceau că vor apăra interesele comunei. Istoria rezervă o trisă pagină foștilor administratori de până acum ai acestei comuni. De fapt, cine n'a vrut nu s'a îmbogățit din avutul comunal: din furnituri, antreprize, din lucrări, din proprietățile reslățite ale comunei, nici până astăzi cunoscute.

Dar, fiind-că scopul nostru de astădată este numai bugetul ce se lucrează, să arătăm aci câte-va alcătuirii nepotrivite, câte-va notițe de cum se cheltuiesc banii, spre a se justifica cele ce am avansat.

Pentru o sumă de 300 felinare, cu

petroleum, administrația Constanței a cheltuit, de trei perioade încoace, între 22—25 mii lei anual, iar pe anul curent, aproape cu același sistem, se cheltuiește peste 30,000 lei.

Ei bine, Primăria de Ploiești, cu un număr de 6 ori mai mare, cu 1805 felinare, cheltuiește anual numai 50,000 lei.

Primăria de Ploiești, cu un buget de 1,200,000 lei, are prevedut la capitolul „Serviciul Sanitar” cu spitalul comunal cu tot, suma de 87,000 lei; Brăila, cu un buget de 2,200,000 lei, cheltuiește pentru acest serviciu lei 181,000; Tulcea, cu un buget egal Constanței, cu populațiunea îndoită, cheltuiește numai 31,000 lei. Constanța, cu o populațiune de 4 și 5 ori mai mică de cât primele orașe, cu o populațiune numai de 11,000 suflete, suportă o cheltuială de aproape 80,000 lei, deosebit de anuitățile împrumutului pentru construirea spitalului, din care îi revin cel puțin 15,000 lei pe an. Toate acestea mai numai pentru *streini*, populațiunea floantă, căci indigenii nu se duc la spital, ferească-i Dumnezeu.

Orașul Ploiești — vorbim numai de comunele de a căror bugete dispunem din întâmplare — are înscris în bugetul pe anul curent 80,000 lei pentru serviciul tehnic, din care numai 10,700 pentru serviciul grădinilor, cu admirabilele sale plantații, Brăila numai 26,500 pentru acest din urmă paragraf, cu toate vastele ei bulevarde, grădina publică și renumitul ei „Monument”, pe când Constanța are pentru serviciul tehnic, personal și material, numai 21,000 lei, din care 10,600 pentru grădini, fără a avea o grădină de două palmace, nici un arbust cum se cade pe bulevard, nici o floare în seră deși grădinarul e plătit îndoit de cât la Ploiești. 200 lei lunar, casă bună de locuință, serviciu, combustibil și apă, articole atât de im-

portante în Constanța, care taie altele cel puțin 200 lei pe lună.

Se fac cheltuieli de sute de mii de lei pentru drumuri, și n'avem un metru pătrat de pavagiu, nici o stradă al cărei macadam să fie mai gros de 5 centimetri. — Întâmplarea a făcut să fim martori oculari — de atunci n'am mai avut ocaziunea — mai ani trecuți la o predare de 5000 m. c. petriș, unde se încerca un furt în prejudiciul comunei numai puțin de cât de 65%, asupra cantității întregii furnituri de aproape 50,000 lei, — niște miserabil tibișir de Murfatlar. Cât pentru modul execuției lucrărilor, vom preciza un singur amănunt — *ab uno disce omnes* — ca să se vadă ce destrăbălare esista la privegherea lucrărilor.

Pentru procurarea, anul trecut, a 600 pueți de brad și maliț, arbuști selbatici — o nebunie goală — aduși de la munte, pentru plantarea lor între boschetele grădinițelor Catedralet, Școalei No. 1 și bulevardului, s'a cheltuit în total suma de 1278 lei, din care costul cumpărării 600 lei, plantatul 102, pământul adus pentru gropi 262, depărtarea pământului rău și al borușenilor 142, iar facerea a 600 gropi lei 168, ceea ce va să zică că o groapă, de cel mult 16 centimetri cubice, a costat aproape 36 bani bucata, sau 2 lei 25 bani m. c. într'un pământ umblat, la suprafață!

Întreaga lucrarea, din care nu e acum nici urmă, nici nu putea fi, atât de neghiob a fost concepută și executată, toamna, a costat aproape tot atâta cât a costat cei 6000 arbori din parcul de la vii, făcut acum 8 ani, dar de un silvicultor al statului, iar nu de grădinarul comunei, pe urmele cărora nu se vede *absolut nimica* până astăzi.

Cât pentru administrația interioară a comunei, e destul să invocăm cazul din urmă cu casierul comunal, și să

spunem încă un fapt constatat tot de inspectorul financiar, ca în registrele de averea comunei, în inventar, nu e trecut măcar localul de primărie cu mobilierul său — numai vorbim de alte servicii — de și registrele trebuiesc și se încheie regulat la fie-care 31 Martie.

Eată cum e alcătuită gospodăria și cum se administrează comuna Constanța de 15 ani; iată cum se cheltuiesc banii contribuabililor, când încep pe mână care n'au fost duse nici odată pe conștiința datoriei, cu toate jurămintele făcute și prenoite.

Am putea să lărgim și să lungim exemplele de rea gospodărie, de rea credință a unora, dar noul Primar, d-l Schina, ne-a înțeles de mult. Să sperăm că d-sa, ca noul cap al serviciului tehnic ce va alege, căruia va trebui să-i ficeze prin bugetul anului viitor o sumă mai conformă cu trebuințele ce orașul are de un bun serviciu tehnic, va îndrepta o stare de lucruri nesuferită, dând comunei un buget bazat pe adevăratele trebuințe ale orașului, și mai cu seama priveghind de aproape execuțiunea lucrărilor, secretul public al prosperității ori cărei gospodării, publice sau private.

Gara din Constanța

Ziarele din București ne aduc știrea că în primăvara viitoare se va începe construcția Gărei în Constanța. Locul ales, se știe, este acel din dosul Diviziei active a Dobrogei, pe ruinele celor două șanțuri și ridicături numite Valurile lui Traian, ce vin de la Dunăre și se termină la Mare.

Orașul Constanța este un oraș nefericit, n'a avut nici odată parte de vre-o ocrotire gospodăricească; este aproape ceea ce se ține un sat fără câini, er-tense espresiuinea.

Când a venit Compania engleza, fără a avea aprobarea guvernului ottoman de pe atunci, a luat ce a avut din teritoriul comunei, fără a fi dat un ban despăgubire.

Sub stăpînirea provisorie, rusească, a provinciei, a schimbat bornele (semnele de hotare) lărgindu-și stăpînirea pe unde și cât a vrut, fapt constatat judecătorește, contra căruia au protestat delegații români dintr-o comisie de anchetă rînduită de guvernul central, pe când linia era nerescumpărată, dar care acum e perfect de legal, de când linia a tre-

cut în posesiunea Direcției Căilor Ferate Române.

Armata a luat de la *patriotica* administrație comunală ori-cât teren a vrut; iar când a fost vorba de un miserabil cuartier la marginile orașului, Românilor cari nu pot ținea nici rece nici cald Primarilor, lucrul se amână mereu, de opt ani de zile.

Tot ce s'a făcut în Constanța, ca lucrări publice și de infrumusețare, nu e la locul său. Cazarmile în calea dezvoltării orașului. În loc să fie la un loc cerit; magazinele de cereale la loc atât de nepotrivit; Catedrala la extremitatea orașului; Spitalul la un loc de unde în curînd va trebui să fie dislocat și așezat pe marginea Mării; Școala No. 1, din atîta curte că a mai prisosit și pentru vinzare la particulari, are latrinele în corpul clădirii; localul primăriei, din o piață întreaga disponibilă, e deja absolut neîncăpător; stradele în orașul de sus sunt atât de dese netreb-nice, iar băile orașului sub o ripă, care-ți taie picioarele coborîndu-o și te sufoacă urcîndu-o, fără nisip și tot-d'auna fără soare, de la oarele 4 în jos.

Totul e făcut la întîmplare, fără nici o prevedere, fără nici un calcul.

Veședînd toate aceste, acum doi ani, am făcut, prin coloanele acestui ziar, o propunere, a se institui o comisiune de infrumusețarea orașului Constanța, care s'a și numit de minister încă de pe atunci, din care fac parte trei domni distinși, ingineri din București, prefectul județului și primarul orașului.

Intrebăm: unde este avizul acelei comisiunii în chestia gării din Constanța, proiectată a se face în centrul orașului? Dacă în asemenea cestiuni comisia nu e consultată, la ce s'a mai înființat, încercînd ori-ce altă inițiativă locală?

Vom mai reveni. X.

IMPLINIRILE FISCALE

De cîta-va vreme n'am țis nimica, prin coloanele acestui ziar, în privința împlinirilor fiscale, dovada că locuitorii și-au putut îndeplini datoriile pentru toate dările, către Stat, în urma recoltei bune din anul 1896.

Anul acesta însă, pentru mare parte din plugari, acei ce nu obișnuiesc a cultiva porumb, anul a fost desastros. Rar, orđul, sîmăntura principală, a dat mai mult de 10 hectolitri la hectar, iar grăul nici pe jumătate și de o cua-

litate nu se poate mai proastă; plus că multe cereale s'au stricat pe cîmp, neputînd fi biruite de adunat și trierat, paietul fiind foarte mare.

Prețurile au fost proaste: al produc-telor animale asemenea și cât se poate de mic, că economii de vite n'au putut face măcar leguma necesara gospodăriei lor.

Din aceste cauze multă lume a rămas îndarăt cu dările pe anul curent.

Perceptorii fiscali, de teamă să nu se mai producă rîmășițele din anii trecuți, au pornit asupra contribuabililor cu o furie neobicinuită, scoțîndu-le în vinzare tot ce are plugarul mai drag, ogorul, pînă și pentru sumele cele mai mici, rîmășițe pe anul curent.

Mijloc foarte comod spre a stoarce omului și sufletul dintrînsul!

Am anunțat în numărul trecut că ne vom ocupa de această cesuine.

Din multele anunțuri de vinzări de pămînturi, lipite pe pereții largi ai unor cafenele, din multele casuri ce au venit la cunoștința redacției, să luăm trei, din trei regiuni, a unui plugar, a unui econom de vite și a unui simplu proprietar, cultivator a peste 2000 hectare teren.

Celui dintîin, din Caramurat, i s'a publicat, pentru ziua de 8 Ianuarie, vinzarea a 19 hectare teren, lingă sat, pentru o datorie pe anul curent de 300 lei; celui de al doilea din comuna Șiriu, plasa Hârșova, pentru aceeași zi, tot pentru o rîmășiță pe anul curent — am veședît cu ochii noștri certificatele ates-tătoare de acest adevăr, liberate de perceptorii respectivi — de 3000 lei, i s'a publicat vinzarea a 200 hectare; iar celui de al treilea, din comuna Caraharman, plasa Constanței, pentru o rîmășiță de același grad, ni se spune de 2000 lei, din 10,000 ce plătește anual i s'a adus la Constanța, spre vinzare, întreaga cireadă de boi de jug.

Vinzările au fost amănate, ce e drept, pe cîte vre-o lună, dar de unde vor lua acești producători bani? acum pe iarnă!

Onor. administrație financiară, cu tîta lauda ce pare a-și face din strășnicia urmărilor, din sicaelile atîtor locuitori, să ne permită a-i spune că procede bașibuzuțește.

Mai întîiu, nu se vinde omului chiar pămîntul, sperîndu-se pînă la ultima suflare, pe acei ce n'au încă decît acest bun în Dobrogea, cî se deposedează după doi ani de neplată a terenelor

vindute de stat și după trei ani, conform art. 14 din legea proprietății, terenele fôste cu tapit. Al doile, și în orice cas, nu se vinde 19 hectare pentru 300 lei, valoarea constatată în localitate a numai 2 hectare, nici 200 hectare pentru o datorie de 3000 lei, unui om care justifică plata pe anul curent a 11,000 lei dări către stat, nici nu se aduce cireada de bot când produsele celui de al treilea sunt vânduțe, netriurate încă, pe câmp.

Asemenea lucruri se fac numai când perceptorii respectivi urmăresc niște cauze străine de interesul fiscului, adeseori personale, doar ar putea cumpăra prin cine-va, ori pentru cine-va, asemenea pământuri, obiect de atâta speculă necurată în Dobrogea.

Noi rugăm pe d-l Ministru de Finance să închee urmărirea pentru cei cărora nu le mai poate vinde decât pământul, până la recolta viitoare; ceea ce fiscul o poate face fără a se imprumuta cu 36 la sata, după cum e dobînda cea mai mică pentru plugăria Dobrogei.

Dacă nu ne înșelăm, d-l ministru G. Cantacuzino, a promis într-o ședință a camerei, că nu va vinde, anul acesta, atât de rên, nimenui vre-o avere pentru dări către stat.

INFORMAȚIUNI

În seara de 10 Ianuarie a fost adunarea generală, conform statutelor, la clubul „Ovidiu” din hotelul Metropol, spre a se alege comitetul pentru anul viitor. Deși membrii au venit în număr suficient pentru ținerea ședinței, totuși s'a hotărît convocarea altei adunări pe ziua de 16 Ianuarie până când s'a pus obligațiune biroului a prezenta o espunere a situațiunei și socotelile, după care numai se poate face alegerea noului comitet. Observăm că președintele comitetului d-l Zotu a demisionat de mult din această calitate, ședința fiind prezidată de vice-președintele clubului.

Ar fi bine ca, înainte de a primi sarcina de membri în biroul clubului, stăruitorii pentru asemenea onoruri, să și dea seama dacă pot face, macar la sfârșitul anului, un raport de situație, altmintrenea la ce se indeasă unde nu trebuie?

D-nul inginer Al. Christea, șeful atelierului, a fost mutat ca sub-șef de a-

telier în București, aspru avertizat și amendat pentru contrabanda de care am vorbit numerile trecute, pentru care a plătit și la vama locală amenda de 100 lei.

Duminecă viitoare la 18 curent, se vor afișa listele electorale provisorii. Atragem atențiunea cetățenilor asupra listei cei omiși și cei ce ar avea dreptul și n'au fost înscrși, să ceara înscrierea la consiliul comunal, neuitând că în Noembrie anul curent se vor face alegerile pentru consiliile comunale în toată țara.

Sfătuim pe cei cu atestate de învățatură, Români fiind și bucurându-se de drepturile de alegător peste Dunăre, să ceară înscrierea lor în liste, în baza legii electorale generale, după care se fac și alegerile dobrogene, căci e imposibil este o monstruositate juridică, că românul trecând în Dobrogea, căreia el i-a făcut legea organică și pe care el o administrează, să și piardă calitatea de cetățean român în provincia cucerită și pe care o stăpânește ca element dominant.

Duca-se reclamația până la casație, ca să se restălmăcescă jurisprudenței înaltei curți anomalia în care guvernul lasă Dobrogea de atâtea ani, ca ineseși președinții birourilor de alegere, în Constanța președintele tribunalului, iar în celelalte comune urbane alți judecători sau sub-prefecți să nu aibă dreptul de a vota.

D-l Costache Vasilău, a fost numit casier perceptor al comunei Constanța, în locul d-lui Grigore Tomida, care nu s'a prezentat la post.

Căpitanul St. Rovinaru, casierul regimentului din Tulcea, judecat mai deună-zi de consiliul de război din Constanța pentru delapidarea unei sume de peste 17000 lei, a fost condamnat la 5 ani reclusiune, degradare și pierderea dreptului de decorații.

În noaptea spre 13 curent a început o furtună violentă cu zapadă peste Constanța, care dăinuște de 3 zile cu o putere crescândă. Vaporul din Constantinopol n'a sosit încă până azi Joi, din cauza acestei furtuni. Valurile mării sunt formidabile.

Amicul nostru, d-l Constantin Gheorghidi a fost lovit de o crudă durere prin pierderea iubitei sale soții, înmor-

mântată la 10 curent. O lume întreagă din oraș a petrecut până la locuința de veci rămășițele mortuare ale mult regretatei repositate Caliopei C. Gheorghidi, în etate numai de 37 ani.

Fiet țarina ușoară.

Atragem atențiunea celor în drept asupra murdăriei ce există în cartierul magaziiilor de cereale și împrejurime. Tôtă lumea, mi de oameni ocupați acolo, după timpuri, cu încărcatul și descărcatul produselor, nu au de cât un singur loc de retragere, absolut neindestulător pentru atâta lume ce vine la oborul de cereale și hamalii ocupați cu manipularea produselor din care cauză e o infecție nesuferită acolo. Vom reveni asupra lipsei unei cafenele, unui birt sau unui loc de adăpost pentru țerani vânduători și hamalii magaziiilor; singura cărciumă comună, permisă acolo, pentru o chirie anuală de 300 lei, având monopolul vânduării lucrurilor mărunte, ne-fiind abordabilă din cauza scumpetei ne mai pomenite.

D-l Ministru al Domeniilor, Anastasă Stolojan, a depus pe biroul Camerei Deputaților, legea pentru înființarea *sindicatelor agricole*, niște asociațiuni de cultivatori de pământ, cari vor face țeranimel un bine nespuse de mare, pentru care aducem d-lui ministru Stolojan, toate felicitările noastre.

Sindicatelor agricole, asupra cărora d-l ministru a făcut o frumoasă espunere de motive, au menirea a procura țeranimel samințe bune, și a le înlesni bani, în comțul produselor, fără câștig de dobiadă, până ce prețurile sunt convenabile spre vânduarea produselor. Vom reproduce legea după ce ea va fi aprobată, sperăm cât de curând, de Camera și Senat.

În Tulcea a apărut primul număr al ziarului „Istrul”, pe care l'am anunțat într-unul din numerile noastre. „Istrul” promite a apărea de două ori pe săptămână, ocupându-se numai de interesele Dobrogei, politice, economice și comerciale, fără nici o privire la politica generală de partid.

Pe această cale urăm viață lungă și cel mai deplin succes noului confrate.

Pe cât putem judeca după primul număr, jurnalul va fi în adevăr *serios*, după cum se făgăduște a fi; și dar indemnăm pe toți abonații noștri a se prenumera la confratele tulcean, care

va fi prin eselența un jurnal românesc.
Costul este numai de 20 lei anual.

D-l Zafir Petrescu, fostul administra-
tor al Creditului Agricol din Constanța,
și sub-director la Banca Agricolă din
București, a fost numit inspector general
al acelei instituții.

Ne folosim ce acest prilej și ne per-
mitem a pune d-lui Petrescu întrebarea:
n'a venit timpul încă să românizeze su-
cursala de Constanța, unde câteși-patru
impiegați sunt streini, nepământeni mă-
car? Motivul știut, pentru care s'a an-
gajat în capul sucursalei de Constanța un
cumpărător și încărcător de cereale, a
incetat; Banca Agricolă ne-încercând
măcar a realiza nici o vinzare directă
în streinătate. Care mai e rezonul a se
ține în capul acestei instituții românești,
înființată cu banii Românilor, menită a
deservi interesele tot ale Românilor, un
om care nu știe o iotă românească, care
nu e măcar supus român împreună cu
nici unul din ajutoarele sale, mâncând
pâinea atâtor absolvenți români ai șco-
lelor comerciale?

Banca Națională, servită pe dea'ntre-
gul numai de români, nu spune ea ore
nimica administrației Banței Agricole?
că și Românii pot fi capabili de atâta
pricopseală câtă o face Banca Agricolă?
Am vrea un răspuns.

Ziarul *Constanța*, a apărut la 19 De-
cembrie anul 1891; așa dar suntem în
regulă punând în capul foiei anul al
7-lea de aparițiune, ceea ce o facem cu
numărul prezent.

Ca Ministru la departamentul justi-
ției a fost numit d-l Gh. Palade, în lo-
cul d-lui Al. Giuvara, dimisionat.

D-nul Gh. Șerbănescu

Comerciant de manufactură și galan-
terie în Constanța a anunțat DESFA-
CEREA TOTALĂ A PRĂVĂLIEI.

Lucrurile se vind cu mare scăzē-
mēt din prețul lor.

Alex. A. Belcic

— AVOCAT —

Lucrează singur de la 31 Maiu 1897.
Consultați la domiciliu în Constanța,
Strada Mircea No. 133.

AVIS IMPORTANT

SOCIETATEA FRANCESĂ A CASINULUI REGAL DIN SLANIC-BACAU

are onoare de a informa pe onor. public că se va însărcina de a stabili de la 1 Iunie
până la 15 Septembrie

ABONAMENTE DE VILEGIATURĂ

care vor cuprinde locuința, hrana, parcurul în toată la dus și întors de la Târgu-Oena
la Slanic, distracțiunii la Casino, într'un cuvânt ea va da abonaților săi mijlocii de a
trăi bine știind de mai înainte suma ce vor avea de cheltuit evitându-le inconvenien-
tele instalațiunii.

PREȚURI REDUSE PE TIMPUL LUNILOR IUNIE SI SEPTEMBRIE

Pentru informațiuni a se adresa la biroul societății Francese: București str.
Fontănei No. 15.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUCURESCI

Calea Dorobantilor 117.

CRAIOVA

Strada Bucovăt 18

RECOMANDĂ MARELE LOR DEPOSIT DE

MAȘINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saū fără aparat de ars pae

De la 2 și jumătate până la 30 cai putere

Batôze de grîu de toate mărimile | Batôze de porumb No. 5, cu Elevator
de la 2 1/2 până la 12 cai putere | pentru Locomobilă și cu Mână

Mașine de semănat, Mașine de ciuruit și venturat, Mașine de ales
neghina și secara din grău

MORI DE MĂCINAT

Instrumente trebuinte mașinilor, curele englezești de prima calit.
Pietre de mără francezești, Mașine de secerat „WOOD” cu saū fără aparat de legat suopi

PLUGURI DE OȚEL FĂURIT PESTE TOT

cu una până la patru brazde

COSITOAARE

GRAPE DE FIER

cu 2 și 3 arpi, cu dinți articulați

ȚEVE DE CAZAN

pentru „Locomobile” și altele

În atelierul nostru primim reparațiuni de LOCOMOBILE din orice fabrică.

VÎNDĂRI CU CONDIȚIUNI AVANTAGIOASE

Publicitatea ziarului „Constanța” IN CONSTANȚA

Abonamente:

În țară pe un an 6 lei
„ pe 6 luni 6 „
Pentru străinătate se ad-
daogă porto

SE PLĂTESC ÎNAINTE

Un număr . . . 20 bani
Un număr vechiu 50 „

APARE

O DATA PE SEPTEMANA

Redacția și administrația

STRADA GĂREI No. 25

Anunțurile:

Pe pag. IV rëndul 1 lei
Pe pag. III rëndul 2 lei

INSERȚII ȘI RECLAME

Pe pagina III rëndul 2 lei

Scrisorile nefrancate se
refuză

Manuscrisurile nu se înapoiază

Plăți se fac la Redacție, și către administratorul jurnalului d. S. Gri-
gorescu contra unei chitanțe liberată din registru.

Publicații repetate de mai multe ori după învoială.

Administratorul jurnalului, *Simion Grigorescu.*